

Α.Ν.
18/8/2007



Του
Δ. ΚΑΚΑΒΕΛΑΚΗ

Γιατί η Κρήτη έχασε την ευκαιρία για έναν παγκόσμιο εορτασμό Καζαντζάκη;

Έλειψαν οι δυνατότητες, οι ιδέες ή η ευθύνη, για ένα δημιουργικό εορτασμό του συγγραφέα της Κρήτης, με τη διεθνή προσφορά, λάμψη και αναγνώριση;

Δεν οφείλουν όλοι οι πνευματικοί, κοσμικοί και κοινωνικοί φορείς να ενημερώσουν τους κατοίκους του νησιού και ιδιαίτερα τους νέους για την τεράστια λογοτεχνική προσφορά του μεγάλου κρητικού δημιουργού; Μήπως, στην πραγματικότητα, ακόμα και στην Κρήτη, σήμερα, υπάρχουν πολέμιοι του έργου Καζαντζάκη; Φοβούμαστε πως υπάρχουν. Κι αν υποχρεωθούμε να μιλήσουμε, θα γίνει σάλος στην "παντέρμη" Κρήτη. Φέτος συμπληρώνονται 50 χρόνια από το θάνατο του παγκόσμιου Έλληνα - Κρητικού συγγραφέα Νίκου Καζαντζάκη. Η Ελλάδα, γιορτάζει την επέτειο των 50 χρόνων από το θάνατο Καζαντζάκη, όπως και η Κρήτη. Ευρύτερα δε, δια των εκδηλώσεων της Διεθνούς Εταιρείας Καζαντζάκη, γ' αυτήν την επέτειο γίνονται εκδηλώσεις σε ολόκληρο τον κόσμο, για να γίνει ευρύτερα γνωστό το πνεύμα και ο λόγος αλλά και η στάση ζωής του μεγάλου αυτού συγγραφέα.

Η ΚΡΗΤΗ ΩΣ ΣΥΜΒΟΛΟ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

Όμως, η Κρήτη, την οποία ο Καζαντζάκης ανέδειξε, με τις πολυποίκιλες και πολυδύναμες γραφές του, ως μέγιστο σύμβολο, δεν γιορτάζει, όπως πρέπει, αυτό το μεγάλο γεγονός που έχει πολύπλευρη σημασία και αξία. Βέβαια, η εταιρεία Καζαντζάκη, οργανώνει γύρω από το Μουσείο Καζαντζάκη στους Βάρβαρους Ηρακλείου, μέσα στο Ηρακλειο και στους άλλους νομούς ενδιαφέρουσες εκδηλώσεις. Όμως, αναξάρτητα από αυτή

την εταιρεία, γίνονται εκδηλώσεις, ομιλίες κ.λπ. επετειακές αναφορές, από δήμους, συλλόγους, πολιτιστικές οργανώσεις και πρόσωπα της σύγχρονης πνευματικής και λογοτεχνικής Κρήτης.

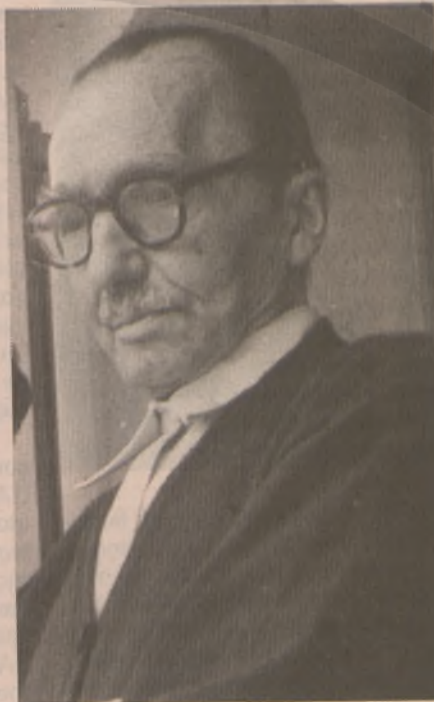
ΟΜΩΣ Η ΚΡΗΤΗ ΔΕΝ ΓΙΟΡΤΑΖΕΙ "ΔΥΝΑΤΑ" ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΤΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Όμως, παρά τα αυτά, η Κρήτη, συνολικά, θεσμικά, πρωτοβουλιακά δεν γιόρτασε ως τώρα και δεν νομίζω πως θα γιορτάσει ως το τέλος του 2007, δημιουργικά, ουσιαστικά, πρότυπα και καθολικά, για να μάθει ο κρητικός λαός και κυρίως τα νιάτα της Κρήτης, την τεράστια λογοτεχνική και πνευματική προσφορά του Καζαντζάκη.

Παρά το γεγονός πως η σημερινή *modemite* (κι ας μη μας αναγκάσουν να πούμε περισσότερα, γιατί θα γίνει σάλος στην "παντέρμη" Κρήτη) προπαγανδίζει ως "ξεπερασμένο" το έργο Καζαντζάκη, όπως και του Πρεβελάκη κ.λπ.

"ΘΑΡΡΩ ΠΩΣ ΤΙΠΟΤΑ ΔΕΝ ΑΓΑΠΩ... ΣΑΝ ΤΗΝ ΚΡΗΤΗ"

Αλλά, η Κρήτη για τον Καζαντζάκη εκφράστηκε, στα έργα του, με μεγάλες πνευματικές διαστάσεις, για να πει: "Θαρρώ πως τίποτα δεν αγαπώ στον κόσμο, σαν την Κρήτη". Από αυτή την Κρήτη, σε όλη την πορεία του στον κόσμο κρατά ένα σβώλο κρητικό χρώμα. Για να "κτίζει" αέναα πάνω σ' αυτό το συμβολικό σβώλο χρώμα της, ως εμπνευστικό και καθοδηγητικό του στοιχείο πολλά από τα διάσημα έργα του. Πλείστα όσα από τα οποία έχουν την παγκόσμια κυκλοφοριακή πρωτιά, από κάθε άλλο ελληνικό λογοτεχνικό έργο. Με την Οδύσεια του (στην περίφημη μετάφραση του Κίμωνος Φραϊάρ) να α-



Ο μεγαλύτερος Κρητικός συγγραφέας, Νίκος Καζαντζάκης.

ποτελεί ένα διαρκές ευπώλητο ποιητικό βιβλίο σε Ανατολή και κυρίως στη Δύση.

ΣΠΟΥΔΑΙΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΟΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΕΣ ΤΟΥ

Πέρα, όμως, από τα γνωστά διεθνώς έργα του Νίκου Καζαντζάκη, όλες οι δημιουργίες του αποτελούν μια σπουδαία πνευματική κατάθεση γιγάντιου έλληνα δημιουργού, ο οποίος αντιμετώπισε με τις δημιουργίες του την ανθρώπινη μοίρα με τη μαχόμενη πένα του για: "τον έρωτα της ελευθερίας, για την πολιορκία που φτάνει ως τη θυσία και για τη δύναμη να σπάσει (να συντρίβει) τα παλιά καλούπια και τα κατεστημένα, όταν δεν τον χωρούσαν" (Εισαγωγή Γ. Παναγιωτάκης "Νίκος Καζαντζάκης" κεφ. 18).

Αυτός, ο πράγματι, διάσημος Έλληνας, με κρητική καταγωγή και ψυχή συγγραφέως με το "απάλευτο" του κόσμου, της ανθρωπότητας, και του υπερκόσμου, κερδίζοντας τις μεγάλες δημιουργίες.

ΟΙ ΤΡΑΓΩΔΙΕΣ ΤΟΥ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΝΑ ΖΗΛΕΨΟΥΝ ΤΟΝ ΣΕΞΠΙΡ

Από τα πρώτα έργα του (10 τον αριθμό), τα μυθιστορημάτα του (9 τον αριθμό), τα ταξιδιωτικά του για 10 τόπους (σε 5 τόμους), τα σπουδαία σημασίας θεατρικά του (13 τον αριθμό), τα οποία, όμως, δεν έχει γνωρίσει το βάθος και την αξία τους ο κρητικός και ο ελληνικός λαός, όπως μας είπε πριν δυο μήνες (στη "Στόα του βιβλίου") ο έγκριτος θεατρικός κριτικός και πανεπιστημιακός Κώστας Γεωργουσόπουλος, τονίζοντας ότι με αυτές τις τραγωδίες "ο Καζαντζάκης δεν έχει να ζηλέψει τίποτα από τον... Σέξπιρ".

Αλλά, και τα δύο "φιλοσοφικής" αναζητήσης έργα του "Ασκητική" και "Συμπόσιο" είναι καθοριστικής σημασίας για το συνολικό έργο του που περιστρέφεται γύρω από τον άξονα αυτών των δύο έργων.

"ΟΔΥΣΣΕΙΑ" ΤΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΠΟΙΗΜΑ...

Τέλος, η ποιητική του δημιουργία "Οδύσεια" αποτελεί, με τους 33.000 στίχους του τη μεγάλη μετα-ομηρική περιπέτεια και δημιουργία της λευκής φυλής, ενώ οι 21 τερτσίνες του, για πρόσωπα ιστορικά και συγκαιρινά που τον "εμπνεύσανε" αποτελούν έξοχη πρωτότυπη ποιητική δημιουργία.

Όμως, αυτός ο συγγραφέας κυνηγήθηκε ζηλόφθονα και μισαλλόδοξα από εκείνους που δεν μπορούσαν να φθάσουν τη μεγάλη δημιουργία του. Αυτοί, του στέρησαν την έδρα στην Ακαδημία Αθηνών, για δύο ψήφους, αυτοί του στέρησαν το βραβείο Νόμπελ (που η Σουηδική Ακαδημία ήταν έτοιμη να του το απονεμίσει), αυτοί τον πίκραναν έως θανάτου.

ΑΓΩΝΙΩΔΗΣ ΑΝΑΖΗΤΗΤΗΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΟΧΙ ΑΘΕΟΣ

Αυτοί τον κατηγορήσαν ως άθεο, ενώ αυτός ως μεταφυσική οντότητα από μικρός αναζητούσε με αγωνία το θεό, με τον τρόπο του. Πράγμα, που ευτυχώς, το αναγνώρισαν φωτισμένοι εκκλησιαστικοί, μεταξύ των οποίων ήταν ο πρωτοπόρος, πάντα, Ειρηνάιος Γαλανάκης, αλλά και ο σοφός ομότιμος καθηγητής της Φιλοσοφίας της Θρησκείας του Πανεπιστημίου Αθηνών, θεολόγος κ. Μιχάλης Μαρκάκης, ο οποίος, και παλιά και τώρα, έγραψε δύο πολύ σημαντικά κείμενα στα "Χανιώτικα νέα" για την πνευματική προσωπικότητα του Καζαντζάκη, ευρύνοες θεολόγοι καθηγητές και στοχαστές, καθώς και ο δρ Αλ. Παπαδερός.

Για όλα αυτά η Κρήτη είχε τη μοναδική ευκαιρία με "σύσσωμη" συνέγερση των φορέων της να πραγματοποιήσει έναν μεγάλο και ουσιαστικό εορτασμό, τον οποίο, όμως, έχασε μέσα σε ασυντόνιστες και συμβατικές δράσεις και παραδράσεις για το μεγάλο παγκόσμιο συγγραφέα.

ΓΙΑΤΙ ΧΑΘΗΚΕ Η ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΓΙΑ ΠΑΓΚΡΗΤΙΟ ΕΟΡΤΑΣΜΟ;

Όμως, οι δυνατότητες υπήρχαν, παρά το γεγονός ότι εδώ και χρόνια η Κρήτη βουλιάζει στη "μολυσμένη" θάλασσα της παγκοσμιοποιητικής λειτουργίας της, χάνοντας (φοβούμαστε) την ψυχή της... Το 1982 με τον τίτλο: "Η Κρήτη εορτάζει τον Πρεβελάκη" ο Φιλολογικός Σύλλογος Χανίων "Ο Χρυσόστομος", ο δήμος Χανίων και η Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης τίμησαν με λαμπερές εκδηλώσεις τον Παντελή Πρεβελάκη.

Τώρα, γιατί δεν έγινε ξεσηκωμά για ένα πρωτοποριακό εορτασμό της πεντηκονταετίας από το θάνατο Καζαντζάκη; Γιατί χάθηκε μια μεγάλη ευκαιρία να δείξει η Κρήτη πως τιμάται το έργο και το πνεύμα ενός παγκόσμιας αξίας τέκνου της;

Υ.Γ.: Αλλά, σε επόμενο άρθρο μας θα γράψουμε για μια άλλη σημαντική παράλειψη...